

Trina Eysturoy,
forkvinna í Heimafríði

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

sama hátt og eru eisini ómetaliga troytt av óljóðinum. Eg fann út av, at nógvar klagur um óljóð eru sendar til kommununa, men at næstan einki er hent. Saman við nøkrum øðrum fólki í bygdini skrivaðu vit eina frágreiðing, sum vit sendu til Tórshavnar kommunu, Umhvørvisstovuna og til landsstýriskvinnuna, sum tá umsat umhvørvismál, Sirið Stenberg. Í frágreiðingini var eisini avrit av øllum klagunum. Tilsamans var frágreiðingini og hjáløgð skjøl yvir 300 síður, sigur Trina Eysturoy.

Stovna á manna-rættindadegnum

Trina Eysturoy var tó ikki komin á mál, tá ið frágreiðingin varð skrivað. Hon vildi hava verulig úrslit at síggja, og tí helt hon á,

saman við nøkrum fáum øðrum í Signabø, at gera vart við stóðuna yvir fyri myndugleikunum.

Fólk aðrastaðni í landinum gjørdur eisini vart við seg, og 10. desember 2018, á manna-rættindadegnum, varð felagið Heimafríður stovnað.

– Vit hildu tað vera upplagt at stovna felagið júst henda dagin, tí at tað er ein av teimum grundleggjandi manna-rættindunum at hava frið í egnum heimi, sigur hon.

Heimafríður hevur fyra limir, umframt triggjar eykalimir. Limirnir búa ymsastaðni kring landið, tó er Suðuroyggin ikki umboðað í nevndini.

Broyta hugburð

– Vit vistu frammanundan, at vit fóru upp móti nøkrum sera

sterkum kreftum. Vit hava serliga tvey mál. Eitt er at broyta hugburðin hjá fólki, at vit ikki bara skulu góðtaka at liva við óljóði. Hitt endamálið er at fáa lógarásettar avmarkingar, so at larm frá skipum hvørvur, og at tað aftur er liviligt í økjum, sum eru tætt við havnir, har nógvar skip koma, sigur hon.

Viðvíkjandi tí fyrra heldur hon, at hugburðurin partvís er broyttur.

– Eg haldi, at fleiri nú spyrja, um vit skulu góðtaka, at fólk líða fyri tað, at onkur annar vinnur pening. Eg haldi, at vit hava megnað at broytt hugburðin hjá fleiri fólki, og tað er gleðiligt, sigur hon.

Viðvíkjandi hinum partinum at fáa óljóðið burtur er ikki so nógv hent enn.

– Nakrar smærri betringar eru hendar, men tað er langt eftir á mál, sigur hon.

Politikarar niðurgera

Felagið hevur sent nógvar klagur inn um larm, og hevur havt nógvar fundir við landsstýrisfólk, kommunur, Umhvørvisstovuna og aðrar myndugleikar. Í tveimum umførum hevur hevur Løgtingsins Umboðsmaður givið felagnum viðhald í klagum. Klaksvíkar og Runavíkar kommunur hava fingið átal, tí tey ikki hava svarað felagnum ella verið ov sein at svara.

– Tað er gott, at vit fáa viðhald, men tað broytir ikki so nógv viðvíkjandi óljóðinum og hugburðinum hjá politikarunum. Orðini hjá Løgtingsins

Umboðsmanni viga einki. Kommunurnar koyra víðari sum tær hava gjørt frammanundan, sigur Trina Eysturoy.

– Tað er niðurgerandi, tá ið Tórbjørn Jacobsen á facebook skivar, at hetta eru burturspiltir pengar og ein tollur niðurstøða. Tað er júst tað at niðurgera, hann fær átal fyri, men tað fær ongar avleiðingar fyri hann, sigur Trina Eysturoy.

Hon heldur, at politikararnirugu broyta hugburð.

– Meiningin hjá fleiri politikarum um tilveruna er óhugnalig. Tað er undarligt, at miðlarnir ikki gera meir við hetta, sigur hon.

Skylda upp á onnur

Men hava tit í Heimafríði ikki verið órímlig í tykkara krøvum?

– Tað var á einum fundi, vit fóru í Runavík, at vit fingubjóðað koyripengar. Tað høvdu vit ikki torað at biðja um áður. Tá ið vit so fóru á fund í Klaksvík, bóðu vit eisini um koyripengar. Men tað var ikki væl móttikið, og teir vildu ikki. Vit halda okkum ikki hava vera órímlig yvir fyri kommunum. Vit klaga um óljóð, og vit biðja um fund, men í nøkrum førum fáa vit ikki svar. Tað er tað, vit hava klagt um til Løgtingsins Umboðsmann, sigur Trina Eysturoy.

Hon heldur, at tað hendir ov lítið.

– Tað eru nógvar staðbundnir politikarar, sum skjóta seg inn undir, at landið má seta eitt mark fyri ljóðdálking. Á henda hátt sleppa teir sær undan ábyrgd og skylda bara upp á onnur. Tá hendir einki, sigur Trina Eysturoy.

Kroppurin er mörbenkaður

Sambært Trinu Eysturoy er larmurin framvegis ein stóur trupulleiki á Signabø.

– Tað eru fleiri nætur, eg ikki fáí sovið heima. Eisini henda síðsta mánaðin. Meðan eg var í barsil við soninum Rólan í 2017 var onkur nátt, har vit ikki svóvu heima. Í februar 2018 orkaðu vit ikki meira og máttu flyta úr húsinum vegna larm. Vit búðu ikki á Signabø í tíðarskeiðinum frá februar 2018 til mai 2019. Vit gjørdur í stand og bjálvaðu húsin fyri at royna at halda larminum úti, sigur Trina Eysturoy.

Hon vísir á, at larmurin er ótolandi.

– At hoyra hetta dunið og óljóðið allatíðina kann samanberast við, at kroppurin er mörbenkaður. Tá skal ikki nóg til. Bara onkur nertur við kroppin, fært tú ilt. Hetta er tað, vit liva í næstan hvønn dag, sigur hon.

– Tá ið útstoytið á einum bili er farið, so larmar tað, og øll hoyra og halda tað vera ótolandi at hoyra hetta óljóðið. Tað verður ikki góðtikið, at viðkomandi bara heldur á at koyra. Tað má bótast ella skiftast. Tað er tað sama við óljóðinum, ið vit liva í. Men kommunurnar gera einki fyri at seta avmarkingar, so at